

Aftale om politisk håndtering af kompensation ved fremtidige epidemier

Regeringen (S, V, M) og SF, LA, DD, KF, EL, RV, DF og ALT er enige om følgende erklæring om politisk håndtering af kompensation ved fremtidige epidemier.

Covid-19 ramte Danmark i foråret 2020 og prægede gennem to år det danske samfund med varierende styrke. Under Covid-19 blev der indført en række smittereducerende foranstaltninger, der midlertidigt begrænsede mulighederne for at drive virksomhed. Et flertal af Folketingets partier vedtog derfor en række kompensationsordninger, der holdt hånden under dansk erhvervs- og kulturliv. Hvis en virksomheds omsætningsfald var tilstrækkeligt stort, var der således mulighed for at søge kompensation. Under Covid-19 blev der på Erhvervsministeriets område udbetalt ca. 56 mia. kr. i kompensation og stillet ca. 100 mia. kr. til rådighed i lån og garantier. På Kulturministeriets område blev der udbetalt ca. 3,2 mia. kr.

I forlængelse af Covid-19 har der været nedsat en arbejdsgruppe, der har evalueret Covid-19-hjælpepakkerne, herunder kompensationsordningerne. Arbejdsgruppen er kommet med en række anbefalinger til, hvordan fremtidige hjælpepakker bør indrettes. I en krisesituation er der et naturligt ønske om stabilitet og forudsigelighed. Det gælder også i en fremtidig sundhedskrise, hvor der kan være behov for midlertidigt at begrænse aktiviteten i samfundet. Der skal i overensstemmelse med grundloven ydes fuld erstatning for de indgreb, der måtte have karakter af ekspropriation. For ikke-ekspropriative indgreb og restriktioner skal der ydes kompensation for tab, der måtte følge af restriktioner, der i væsentligt omfang begrænser virksomheder og institutioners aktiviteter.

Kompensation udgør som udgangspunkt statsstøtte. Muligheden for at yde støtte under en fremtidig epidemi vil derfor afhænge af, hvilke regler EU-Kommissionen måtte indføre, uagtet national lovlovning. Der vil endvidere skulle tilvejebringes bevillingsmæssig hjemmel. Det er således vanskeligt med et lovkrav at forpligte fremtidige Folketing på at vedtage kompensationsordninger uden forudgående statsstøttegodkendelse eller kendskab til den konkrete sundhedskrise.

Det anerkendes, at enhver sundhedskrise vil have sine egne karakteristika – og dermed også kræve specifikke modsvar – som ikke kendes på forhånd. Samtidig er det vigtigt med forudsigelighed for virksomheder og kulturliv.

Der er enighed om, at kompensationsordninger skal anvendes i en epidemi, der udgør et pludseligt, midlertidigt og usædvanligt stød til økonomien, og som nødvendiggør indførelse af restriktioner, der i væsentligt omfang begrænser virksomheders aktiviteter.

Regeringen vil i tilfælde af en sådan epidemi og med øje for epidemiens konkrete karakteristika skulle tage stilling til niveauet for kompensation, ind- og udfasnings-scenarier mv. i forbindelse med udformningen af kompensationsordningerne.

Der vil på den baggrund blive taget afsæt i arbejdsgruppens principper for udformningen af kompensationsordninger til erhvervs- og kulturliv under en fremtidig epidemi.

Såfremt det i en sådan krise bliver nødvendigt at yde støtte til virksomheder, vil regeringen derfor hurtigt indkalde til politiske drøftelser om eventuelle kompensationsordninger med henblik på, at der kan forelægges de nødvendige forslag for Folketinget.

I tilfælde af at der indkaldes til politiske drøftelser om kompensationsordninger, vil regeringen nedsætte en faglig referencegruppe, der løbende kan give regeringen og Folketinget skriftligt input til udarbejdelsen af kompensationsordningerne og den efterfølgende implementering i form af fx bekendtgørelser o.l. Referencegruppen skal bl.a. bestå af medlemmer fra relevante erhvervsorganisationer.

Det vil – med udgangspunkt i de konkrete kompensationsordninger – blive vurderet, om der er behov for at give virksomheder adgang til at påklage en afgørelse om kompensation til en anden administrativ myndighed (administrativ rekurs).

Hvorvidt der er tale om restriktioner, som virksomheder bør kompenseres for, vil afhænge af en konkret vurdering på baggrund af et oplæg fra regeringen. Kompensationsordninger vil skulle indrettes under hensyntagen til EU's statsstøtteregler.

Aktstykker og bekendtgørelser, der implementerer de politisk aftalte kompensationsordninger, vil blive sendt i høring blandt aftalepartierne.